

แผนพัฒนากระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ ปี พ.ศ. 2554 - 2559

จากสภาวะการณ์ของโลกในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งสภาพการแข่งขัน ด้านการศึกษา สิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป การเปิดการค้าเสรี ประกอบกับสภาวะที่โลกมี ประชากรเพิ่มขึ้น ขณะที่ทรัพยากรธรรมชาติและปัจจัยการผลิตทางการเกษตรมีจำกัดและเสื่อม โทรมลง สภาวะอากาศโลกร้อนขึ้น สภาวะแวดล้อมเปลี่ยนแปลงและเสื่อมโทรมเป็นแรงขับให้ ความต้องการอาหารและผลผลิตการเกษตรที่มีคุณค่าอาหาร มีคุณภาพ และความปลอดภัยทั้งตัว ผลิตภัณฑ์และกระบวนการผลิต ไม่เป็นปัญหาต่อสิ่งแวดล้อม สังคม เช่น ไม่ใช่แรงงานที่ผิด กฎหมาย แรงงานเด็ก การดูแลสวัสดิภาพของแรงงาน การใช้ปัจจัยการผลิตที่ปลอดภัยไม่ปนเปื้อน ทั้งจากสารเคมีและจุลินทรีย์ การผลิตที่ไม่เกิดผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม ชุมชน และสวัสดิภาพของสัตว์ ที่ผลิต ตามข้อกำหนดการผลิตทางการเกษตรที่ดี (good agricultural practice: GAP) ตลอดจน ทิศทางของสังคมโลกที่มุ่งเน้นที่ความสุขของประชาชน (gross national happiness) จากที่เน้น ผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (gross national product) และเน้นสินค้าเกษตรที่เป็นผลิตภัณฑ์ ธรรมชาติ หรือเกษตรอินทรีย์

ประเทศไทยเป็นฐานการผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของโลกที่มีการผลิตและ/หรือส่งออกเป็นอัน ตันๆ ของโลก เช่นข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง น้ำตาล สับปะรด กุ้ง ไม้สัก กล้วยไม้ สุกหลาว ไก่ อาหารทะเล เป็นต้น ซึ่งยังคงดำรงและรักษาการผลิตไว้ผลิตเพื่อความมั่นคงของอาหารของประชาชนของ ประเทศ โดยเห็นได้จากที่ผ่านมา แม้มีปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ประชาชนยังมีชีวิต ที่มั่นคงด้านอาหารตลอดมา

อย่างไรก็ตาม การผลิตทางการเกษตรของไทย กำลังเปลี่ยนจากการเกษตรรายย่อยไปเป็น ระบบการเกษตรที่เป็นอุตสาหกรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและมุ่งเน้นมูลค่าด้วยการผลิต ด้วยวิธีการมาตรฐาน มีคุณภาพ คุณค่า ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค (customer and social driven) ลดข้อจำกัดของการขาดแคลนแรงงานที่เกิดจากการขาดการสืบทอดความรู้จาก เกษตรรุ่นพ่อแม่ผู้ลูกหลาน และการใช้แรงงานต่างชาติที่ผิดกฎหมาย ไร้ฝีมือ ที่เป็นปัญหาการเป็น พหุของเชื้อโรค รวมถึงปัญหาอาชญากรรมและสังคม ที่ผลักดันให้ต้องปรับเปลี่ยนการผลิตไปใช้ เครื่องจักรกลให้คุ้มค่าและมีประสิทธิภาพในการผลิต ที่สำคัญสามารถควบคุมกระบวนการผลิตให้ สอดคล้องกับมาตรฐานการผลิตที่ดี และสามารถใช้เทคโนโลยีการผลิตและวิชาการได้อย่างเต็ม ประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐาน ยกกระตือรือร้นกระบวนการผลิต ลดต้นทุนการผลิต เนื่องจากสามารถใช้เทคโนโลยีอย่างเต็มประสิทธิภาพด้วยการใช้นักวิชาการที่มีความรู้เป็นผู้ควบคุม การผลิต และลดปัญหาการผลิตของเกษตรกรรายย่อย ที่ไม่สามารถรองรับปัจจัยการผลิตกระบวนการที่

เป็นระบบ ที่สำคัญคือ การจัดการเรื่องกระบวนการผลิต การตลาดสินค้าและระบบขนส่งและการกระจายสินค้า ที่เป็นปัญหาต่อเนื่องและเพิ่มขึ้นในปัจจุบัน ระบบการผลิตที่เป็นอุตสาหกรรมที่เป็นไปแล้ว คืออุตสาหกรรมการผลิตไก่เนื้อ ไก่ไข่ สุกร อาหารทะเล ซึ่งมีนักวิชาการที่จบการศึกษา ระดับปริญญาตรีขึ้นไป เป็นผู้ควบคุมดำเนินการผลิต ดังนั้น แนวทางการผลิตบัณฑิตสาขาเกษตร ที่ต้องมีความรู้ ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การจัดการทั้งกระบวนการการผลิต การจัดการสินค้า การตลาด และทักษะการเรียนรู้ รวมถึงการผลิตบัณฑิตให้สามารถทำงานได้ในนานาชาติ

สำหรับเกษตรกรรายย่อยที่เป็นเจ้าของที่ดินจะเป็นผู้ให้เช่าที่ดิน รัฐบาลเป็นแรงงานในการผลิตที่มีความมั่นคงในด้านรายได้ ไม่มีภาระด้านการลงทุน ปัจจัยการผลิต กระบวนการผลิต โดยเฉพาะการตลาด ที่ทำให้เกษตรกรมีความมั่นคงในชีวิตมากขึ้น นอกจากนี้ สำหรับเจ้าของสวนของสวนพืชยืนต้น เช่น ยาง ปาล์ม น้ำมัน ไม้ผล ต้องการผู้ดูแลและจัดการ โดยเฉพาะไม้ผลที่ต้องมุ่งการจัดการดูแลการผลิตและคุณภาพผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าของผลผลิตและลดปัญหาด้านการตลาด ที่ต้องใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์เกษตรและการจัดการการผลิต ทำให้เกิดความต้องการเรื่อง การจัดการการผลิต การจัดการปุ๋ยและธาตุอาหารพืช การใช้วัสดุธรรมชาติและชีววิธี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและใช้ปัจจัยการผลิตที่มีราคาสูงขึ้นให้คุ้มค่าและสอดคล้องกับความต้องการใช้ของพืช ซึ่งสิ่งเหล่านี้ต้องการความรู้จากการวิจัย และนักวิชาการเกษตรที่มีความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ การผลิต และการจัดการ

คณะทรัพยากรธรรมชาติ โดยชื่อคณะ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับกระบวนการทัศน์ดังกล่าว และมีความพร้อมด้านบุคลากรที่มีคุณวุฒิ ประสบการณ์และผลงานวิจัย ที่สำคัญคือวัฒนธรรมการวิจัย ทั้งการผลิตบัณฑิตให้มีทักษะการวิจัย อาจารย์ที่เน้นการวิจัยเพื่อพัฒนาความรู้และประสบการณ์ในทิศทางที่ตามสถานการณ์ของโลกและของประเทศ และทรัพยากรของภูมิภาคควบคู่กับกระบวนการเรียนการสอนและบริการวิชาการ มีบุคลากรสายสนับสนุนที่ พัฒนางาน พัฒนาความรู้ เพื่อนำไปสู่ความชำนาญการ โดยต้องใช้เครื่องมือการบริหารจัดการ ทั้ง ระบบการประกันคุณภาพ balanced scorecard การจัดการความรู้ human resource scorecard เพื่อกำหนดเป้าหมายทิศทาง เส้นทาง กระบวนการติดตาม เพื่อการพัฒนาปรับปรุงที่ชัดเจนและต่อเนื่อง ทั้งด้านการผลิตบัณฑิต การวิจัย การพัฒนาและสร้างองค์ความรู้

ในปีงบประมาณ 2553 คณะทรัพยากรธรรมชาติได้จัดให้มีการนำเสนอแผนพัฒนาภาควิชาเพื่อกำหนดทิศทางที่ชัดเจนในการพัฒนาแต่ละภาควิชา ทั้งยังได้ให้ภาควิชาจัดทำแผนพัฒนาภาควิชาทั้ง 4 ด้าน เป็นการทำความเข้าใจร่วมกันในระหว่างภาควิชา ให้สามารถพัฒนาไปได้ทุกส่วน ต่อมาคณะฯได้นำข้อเสนอแผนพัฒนาภาควิชามาจัดทำแผนพัฒนาคณะฯ โดยนำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการประจำคณะฯ จำนวน 2 ครั้ง คือประจำ เดือนมิถุนายน 2554 เดือนกรกฎาคม 2554 ซึ่งที่ประชุมที่ประชุมคณะกรรมการประจำคณะฯ ครั้งที่ 7/2554 เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2554

ได้มีมติเห็นชอบแผนพัฒนาคณะทรัพยากรธรรมชาติปี พ.ศ. 2554-2556 ในเบื้องต้น และได้มีมติให้ดำเนินการจัดเวทีแลกเปลี่ยนการจัดทำแผนพัฒนาคณะทรัพยากรธรรมชาติ ปี พ.ศ. 2554-2556 เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หน่วยงานราชการอื่นให้ข้อเสนอแนะ เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ชุมชน ศิษย์เก่า ฯลฯ รวมทั้งให้บุคลากรในคณะฯ มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทาง ตลอดจนแสดงความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาคณะฯ อันจะก่อให้เกิดความมุ่งมั่นร่วมกันต่อการพัฒนาคณะฯ ในอนาคต และที่ประชุมคณะกรรมการประจำคณะฯ ครั้งที่ 8/2554 เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2554 ได้มีมติให้ปรับแผนพัฒนาคณะทรัพยากรธรรมชาติปี พ.ศ. 2554-2556 เป็นปี พ.ศ. 2554-2559 เพื่อให้ต่อเนื่องกับแผนปัจจุบันและสอดคล้องกับแผนของมหาวิทยาลัย ซึ่งในส่วนนี้คณะฯ ได้ดำเนินการปรับแผนแล้ว และได้ประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรในคณะฯ ได้รับทราบในเบื้องต้นแล้ว

ขั้นตอนการจัดทำแผน

1. ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำคณะฯ ครั้งที่ 8/2552 เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2552 วาระ 4.2 การนำเสนอวิสัยทัศน์ และทิศทางการบริหารคณะทรัพยากรธรรมชาติช่วง ปี พ.ศ. 2552-2556 ที่ประชุมได้มีมติให้ภาควิชาตรวจสอบและเสนอความเห็น สำหรับในส่วนของภาควิชาได้ให้ภาควิชากำหนดวิสัยทัศน์ และทิศทางการบริหารงานของภาควิชา โดยจัดส่งคณะฯ ภายในเดือนธันวาคม 2552
2. ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำคณะฯ ครั้งที่ 2/2553 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2553 วาระ 4.4 การนำเสนอแผนพัฒนาภาควิชา ในช่วงปี พ.ศ. 2552-2556 ที่ประชุมได้มีมติให้มีการนำเสนอแผนพัฒนาภาควิชา ในวันอังคารที่ 25 เดือนพฤษภาคม 2553 ณ ห้องประชุม 3305 ตั้งแต่เวลา 09.00 -15.30 น. เพื่อให้มีบุคลากรคณะทุกฝ่ายมีส่วนในการรับรู้ทิศทางการบริหารงานภาควิชา และจัดทำเป็นแผนของคณะร่วมกันต่อไป
3. ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำคณะฯ ครั้งที่ 4/2553 เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2553 วาระ 3.2 การจัดทำทิศทางและแผนปฏิบัติงานของคณะ/ภาควิชา ที่ประชุมได้มีมติโดยให้ภาควิชาดำเนินการจัดทำกระบวนการปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง คือ ด้านการจัดการศึกษาทุกหลักสูตร ด้านการวิจัย ด้านบริการวิชาการ
4. คณะฯ ได้จัดทำแผนพัฒนาคณะทรัพยากรธรรมชาติ ปี พ.ศ. 2554-2556 เพื่อเสนอที่ประชุมคณะกรรมการประจำคณะฯ โดยนำข้อมูลจากภาควิชามาจัดทำ โดยนำเสนอเข้าที่ประชุมคณะกรรมการประจำคณะฯ ครั้งที่ 9/2553 เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2553 วาระ 3.1 แผนพัฒนาคณะทรัพยากรธรรมชาติ ปี พ.ศ. 2554 -2556 ที่ประชุมได้เห็นชอบแผนพัฒนาภาควิชาในเบื้องต้น และได้มีมติให้พิจารณาทบทวนและปรับปรุงแผนพัฒนาในด้านการผลิตบัณฑิต กำหนดจุดเด่น

บัณฑิตปริญญาตรีในแต่ละสาขา ด้านวิจัย รวมทั้งให้ภาควิชาจัดทำแผนพัฒนาให้ครบทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านบริการวิชาการ ด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

5. คณะฯ ได้ปรับปรุงแผนพัฒนาคณะทรัพยากรธรรมชาติ ปี พ.ศ. 2554-2556 และได้เสนอที่ประชุมคณะกรรมการประจำคณะฯ โดยนำข้อมูลที่ได้จากภาควิชามาปรับปรุง โดยนำเสนอเข้าที่ประชุมคณะกรรมการประจำคณะฯ ครั้งที่ 6/2554 เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2554 วาระ 3.1 แผนพัฒนาคณะทรัพยากรธรรมชาติ ปี พ.ศ. 2554-2556 ที่ประชุมคณะกรรมการประจำคณะฯ ได้มีมติกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) กำหนดคำหลักในพันธกิจ กำหนดวัฒนธรรมองค์กร โดยให้งานนโยบายและแผนไปดำเนินการเขียนพันธกิจ(Mission) เป้าประสงค์ ให้สอดคล้องกันและดำเนินการส่งภาควิชาเพื่อดำเนินการปรับให้สอดคล้องกันโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรในภาควิชา และส่งงานนโยบายและแผนภายในเดือนกรกฎาคม 2554 เพื่อนำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการประจำคณะฯ ให้ความเห็นชอบอีกครั้ง และให้มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนการจัดทำแผนพัฒนาคณะฯ ปี พ.ศ. 2554-2556 เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และให้มีการประชาสัมพันธ์วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัฒนธรรมองค์กร เป้าประสงค์ให้บุคลากรรับทราบและถือปฏิบัติ

6. คณะฯ ได้ดำเนินการปรับปรุงแผนพัฒนาคณะทรัพยากรธรรมชาติ ปี พ.ศ. 2554-2556 โดยปรับในส่วนของวิสัยทัศน์ใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และได้ปรับพันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ ค่านิยม ความสำเร็จ แผนปฏิบัติการ ให้สอดคล้องกัน และได้เสนอที่ประชุมคณะกรรมการประจำคณะฯ ครั้งที่ 7/2554 เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2554 ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีมติให้ดำเนินการปรับแก้ไขเพิ่มเติมบางส่วนในร่างแผนพัฒนาคณะทรัพยากรธรรมชาติ ปี พ.ศ. 2554-2556 (มีตัวชี้วัด) แผนปฏิบัติการ แผนพัฒนาคณะฯ ในภาพรวม 4 ด้าน และเมื่อดำเนินการเสร็จให้จัดส่งภาควิชาตรวจสอบอีกครั้ง สำหรับวัฒนธรรมองค์กรให้ใช้เหมือนกันทุกภาควิชา และให้มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนการจัดทำแผนพัฒนาคณะฯ ปี พ.ศ. 2554 -2556 เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และให้มีการประชาสัมพันธ์ พันธกิจ วัฒนธรรมองค์กร เป้าประสงค์ ให้บุคลากรรับทราบและถือปฏิบัติ

7. คณะฯ ได้นำเสนอโครงการสัมมนาเรื่อง “การรับฟังความคิดเห็นแผนพัฒนาคณะฯ ปี พ.ศ. 2554-2556” ในการประชุมคณะกรรมการประจำคณะฯ ครั้งที่ 8/2554 เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2554 ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีมติให้ปรับแผนพัฒนาคณะทรัพยากรธรรมชาติ ปี พ.ศ. 2554-2556 เป็น ปี พ.ศ. 2554-2559 เพื่อให้ต่อเนื่องกับแผนปัจจุบันและสอดคล้องกับแผนของมหาวิทยาลัย สำหรับเนื้อหาของโครงการสัมมนาให้ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ การเสนอแผนของคณะฯ และรับฟังความคิดเห็นจากภายนอกที่แบ่งเป็นด้านวิชาการ – วิชาชีพ และชุมชน โดยไม่ต้องมีการแบ่งกลุ่มระดมความเห็น เนื่องจากได้มีการพิจารณาในระดับภาควิชาแล้ว สำหรับบุคลากรภายนอกให้เชิญจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อให้ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคณะฯ

8. คณะฯ ได้รายงานความก้าวหน้าในวาระเพื่อทราบ ในที่ประชุมคณะกรรมการประจำคณะฯ ครั้งที่ 9/2554 เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2554 เรื่อง โครงการสัมมนาเรื่อง “การรับฟังความคิดเห็นแผนพัฒนาคณะฯ ปี พ.ศ. 2554 - 2559”

1. วิสัยทัศน์ (VISION)

คณะทรัพยากรธรรมชาติจะทำวิจัยและสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาประเทศและผลิตบัณฑิตคุณภาพระดับสากล ในสาขาการเกษตรและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

2. พันธกิจ (MISSION)

1. ผลิตบัณฑิตสาขาการเกษตรและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติคุณภาพระดับสากล มีความใฝ่เรียน ใฝ่รู้ มีความรู้คู่คุณธรรมและจริยธรรม สามารถทำงานที่ส่งผลต่อการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วมในท้องถิ่น ประเทศ และภูมิภาคได้

2. วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้สาขาการเกษตรและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ และมีศักยภาพเพื่อพัฒนาภาคใต้ บนฐานเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาการเกษตรไทย

3. เผยแพร่ความรู้ บริการวิชาการ สู่เกษตรกร เพื่อพัฒนาชุมชน สังคม เพื่อการผลิตที่เหมาะสมและยั่งยืน

4. สืบสาน ทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น

3. นโยบายและแผนพัฒนาคณะ/หน่วยงาน ระยะปานกลาง (5 ปี) (พ.ศ. 2554-2559)

เป้าประสงค์ (Goals)

1) บัณฑิตของคณะเป็นผู้มีความสามารถทางวิชาการวิทยาศาสตร์เกษตรและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติคุณภาพระดับสากล สามารถแสวงหาพัฒนาความรู้ตลอดชีวิต มีคุณธรรมและจริยธรรม มีทักษะชีวิต มีสำนึกสาธารณะ และมีสมรรถนะสากลบนพื้นฐานความเป็นไทย

2) วิจัยและผลิตผลงานวิชาการเพื่อพัฒนาประเทศ จากทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของภาคใต้บนหลักสมดุล ยั่งยืน เพิ่มมูลค่า และรักษาสิ่งแวดล้อม

3) เป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้และบริการวิชาการด้านการเกษตรและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

4) ส่งเสริมและสนับสนุนการอนุรักษ์ ทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม สืบสานประเพณีไทย รักษาไว้ซึ่งความดีงาม การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น

5) เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารและการจัดการ